Donatella Di Cesare

PYSYVÄSTI VIERAANA
– Muuttoliikkeen filosofiaa

Suomentanut Tapani Kilpeläinen

Tämä on näyte.
Tilaa koko kirja osoitteesta netn.fi

niin & näin
Tampere 2019

Italiankielinen alkuteos
Stranieri residenti. Una filosofia della migrazione
© 2017 Bollati Boringhieri editore, Torino

Suomennos
© Tapani Kilpeläinen & Eurooppalaisen filosofian seura ry

ISBN-numero
978-952-7189-55-9

Kansi
Pauliina Nykänen

Taitto
Susanna Laurola

Painotyö
Tallinnan kirjapaino-osakeyhtiö,
Tallinna 2019

Kustantaja
Eurooppalaisen filosofian seura ry

FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus
on tukenut tämän kirjan kääntämistä

Sisällys

Muutamalla sanalla 9
1. Siirtolaiset ja valtio 13
2. Onko vieraanvaraisuus loppu? 103
3. Pysyvästi vieraana 164
4. Yhteiselo kolmannella vuosituhannella . . . 210
Kirjallisuus 270
Suomentajalta 289
Viitteet 290

Francesco La Torrelle,
anarkistille ja sosialistille,
joka lähti Marseillesta
ja nousi laittomasti maihin
Ellis Islandille vuonna 1925.

Muutamalla sanalla

Tästä kirjasta on mahdoton löytää niin sanottuja ”ratkaisuja” – esimerkiksi siihen, miten ”hallitaan muuttovirtoja”, minkä kriteerien mukaan ”pakolaiset erotetaan taloudellisista syistä muuttavista”, millä tavoin heidät ”kotoutetaan”. Nämä kysymykset kyseenalaistetaan perin pohjin. Ne nimittäin kuuluvat politiikkaan, joka teeskentelee olevansa käytännöllistä mutta onkin pelkkää immunitaarista poissulkemista. Sillä tavoin ei edes ole mahdollista löytää ratkaisujakaan. Tällainen politiikka, joka onnistuu jopa tekemään pääsyn kieltämisestä yhden huolen pitämisen muodon, muuttamaan hylkäämisen siirtolaisesta huolehtimiseksi, pyrkii ainoastaan puolustamaan valtion aluetta, joka käsitetään kollektiiville kuuluvaksi suljetuksi tilaksi. Kansakunta ei kuitenkaan voi vedota mihinkään maaperän oikeuteen kieltäessään vieraanvaraisuuden; vielä vähemmän se voi vedota veren oikeuteen. Ei hämmästytä, että Euroopan lähihistoriassa ovat nousseet esiin nämä kaksi vanhaa kummitusta, maaperä ja veri. Ne ovat aina olleet sorron kulmakiviä.

Nykymaailma on jaettu lukuisiin valtioihin, joiden välillä on rajat ja jotka sijaitsevat vierekkäin. Kansakunnan lapsista, jotka syntymästään lähtien ovat omaksuneet edelleenkin hyvin vakaan ja hallitsevan valtiokeskeisen näkökulman, valtio näyttää luonnolliselta, lähes ikuiselta oliolta. Siirtolaisuus on siis häiriö, jota vastaan tulee rakentaa suojavalli; se on anomalia, josta täytyy päästä eroon. Valtion marginaalista tuleva siirtolainen muistuttaa valtiota sen historiallisesta muutoksesta, uhmaa sen

myyttistä puhtautta. Sen vuoksi muuttoliikkeen ajatteleminen uusiksi merkitsee myös valtion ajattelemista uusiksi.

Tässä kirjassa luonnostellaan ensimmäistä kertaa ”muuttoliikkeen filosofiaa”. Filosofiakaan ei ole suonut siirtolaiselle kansalaisoikeutta. Se on päästänyt siirtolaisen sisälleen vasta hiljattain, mutta vain pitääkseen hänet tiukassa valvonnassa, valmiina lähettämään hänet ensi tilassa pois ensimmäisellä maastapoistumismääräyksellä.

Ensimmäisessä luvussa esitellään keskustelu, jota suljettujen rajojen puolustajat ja *open borders*in kannattajat käyvät kiihkeästi angloamerikkalaisessa ja saksankielisessä maailmassa. Nämä kaksi kantaa edustavat liberalismia ja paljastavat sen umpikujan: yksi kannattaa suvereenia itsehallintoa, toinen vaatii abstraktia liikkumisvapautta. Kumpaankin otetaan välimatkaa. Haaksirikkoa ei tahdota jäädä katselemaan kuivalta maalta.

Filosofia, joka lähtee liikkeelle muuttoliikkeestä, tekee vastaanottamisesta perustavan aiheensa, sallii sen, että muuttaminen – irrotettuna *arkhe*sta, periaatteesta, johon suvereenisuus perustuu – on lähtökohta ja että siirtolainen on uuden anarkistisen skenaarion päähenkilö. Siirtolaisen näkökulmalla ei voi olla olematta vaikutuksia niin politiikkaan kuin filosofiaankin. Se ei voi olla liikuttamatta niitä kumpaakin.

Muuttaminen, siirtyminen ei ole biologinen seikka vaan eksistentiaalinen ja poliittinen teko, johon täytyy lisäksi tunnustaa oikeus. Tällä kirjalla pyrin osaltani vastaamaan pyyntöön toteuttaa *jus migrandi* aikakaudella, jolloin ihmisoikeudet ovat romahtaneet. Tämä herättää kysymyksen siitä, onko vieraanvaraisuuden loppu sinetöity.

Niissä historiankirjoissa, jotka eivät noudata hegemonista tapaa puhua asioista, kerrotaan, että ihmisoikeuksien isänmaa Eurooppa on evännyt vieraanvaraisuuden niiltä, jotka pakenevat sotaa, sortoa, epäoikeudenmukaisuutta, hävitystä ja nälkää. Näin potentiaalinen vieras on stigmatisoitu *a priori* vihollisiksi. Ne, jotka ovat valtion rajojen suojissa, kantavat kuitenkin taakan ja vastuun tästä johtuvista kuolemista samoin kuin elossa olevistakin.

Maan lisäksi toinen tärkeä tila näillä sivuilla on meri, katkelma, joka yhdistää ja erottaa, kulkureitti, joka irtautuu rajoista, mitätöi haltuunoton viimeisenkin jäljen, säilyttää muiston toisesta salaisuudesta, klandestiinisuudesta, vastakohtien, vastarintojen ja taistelujen salaisuudesta. Se ei ole stigman vaan monimuotoisuuden klandestiinisuutta. Meritie merkitsee järjestyksen kääntöpuolta, toisen paikan ja toisen ihmisen esittämää haastetta.

Filosofia on liian pitkään käyttänyt sanaa ”toinen” kasvattavasti, omaksunut ajatuksen, jonka mukaan vieraanvaraisuus tarkoittaa absoluuttista ja mahdotonta pyyntöä, joka on erillään politiikasta. Se on sysätty uskonnollisen hyväntekeväisyyden tai eettisen sitoutumisen niskoille. Seuraukset ovat olleet järkyttäviä. Vieraanvaraisuutta harrastavat vain ”maailmanparantajahumanistit”, nuo kaunosielut, jotka vieläkin uskovat oikeudenmukaisuuteen, ja anakronistisena ja sopimattomana se on muuttunut pilkan kohteeksi ja tuomittu. Ennen kaikkea sen on tuominnut politiikka, joka uskoo, että sen täytyy hallita hyvinvointisovinismin ja turvallisuuskyynisyyden sanelun mukaisesti.

Tässä kirjassa siirtolainen astuu kaupungin portille *pysyvästi vieraana*. Jotta voitaisiin ymmärtää, millainen tehtävä vieraanvaraisuuden politiikalle avautuu, reittiä jäljitetään taaksepäin seuraamatta kuitenkaan kronologiaa. Etappeina ovat Ateena, Rooma ja Jerusalem. Kolme erilaista kaupunkia, kolme edelleen pätevää kansalaisuuden muotoa. Rooman avoin kansalaisuus eroaa Ateenan omasyntyisyydestä, jota monet nykypäivänkin poliittiset myytit heijastelevat. Vieraus sen sijaan hallitsee suvereenina raamatullisessa kaupungissa, jossa yhteisön kulmakivi on *ger*, pysyvä vieras. *Ger* tarkoittaa sanamukaisesti ”sitä, joka asuu”. Tämä asettuu vastustamaan aitojen logiikkaa, jossa ajatellaan, että omasyntyinen, kansalainen asuu. Sanan *ger* semantiikkaan sisältyvä oikosulku, joka yhdistää vieraan ja asumisen, muuttaa kumpaakin. Asuminen ei tarkoita vakiintumista, asettumista, haltuun ottamista tai ruumiilistumista yhdeksi maan kanssa. Siitä seuraa kysymyksiä, jotka

koskevat ”asumisen” ja ”muuttamisen” merkityksiä. Juurten irtoamista valittamatta mutta harhailua silti ylistämättä piirtyy paluun mahdollisuus. Tietä näyttää pysyvä vieras, joka asuu maasta erottamisen repeämässä, kun maa tunnustetaan mahdottomaksi ottaa haltuun, ja on sidoksissa kansalaiseen, joka puolestaan huomaa olevansa pysyvä vieras. Vieraiden kaupungissa kansalaisuus osuu yksiin vieraanvaraisuuden kanssa.

Jälkinatsistisella aikakaudellakin elää sitkeästi ajatus, jonka mukaan on lupa päättää, kenen kanssa asuu yhdessä. ”Jokainen omaan kotiinsa!” Populistinen muukalaispelko saa tästä voimansa, kryptorasismi trampoliininsa. Huomiotta kuitenkin jää, että tämä on suoraa perintöä hitlerismistä, planeetan ensimmäisestä biopoliittisen uudelleenmuotoilun hankkeesta, joka pyrki säätämään yhteisasumisen kriteerit. Sortava ele vaatii paikkaa itselleen yksinoikeudella. Sortaja on suvereeni subjekti, joka kuvittelee olevansa identtinen paikan kanssa ja vaatii omistusoikeutta siihen – aivan kuin toisella, joka oli samassa paikassa jo, ei olisi lainkaan oikeuksia, aivan kuin toinen ei olisi koskaan edes ollut olemassa.

Jos tunnustetaan, että toinen on jo aiemmin ollut paikassa, joka on annettu asuttavaksi, avaudutaan läheisyyden etiikan lisäksi yhteiselon politiikalle. Yhteiselossa [*coabitazione*] mukana olevaa *yhteistä* [*con-*] tarkoitetaan laajimmassa ja syvimmässä mielessä, joka tarkoittaa osallistumisen lisäksi myös samanaikaisuutta. Se ei ole jäykkää pysyttelyä toisen rinnalla. Maailmassa, jonka läpi kulkevat niin monet pakolaiset, yhteiselo tarkoittaa tilallista läheisyyttä ajallisessa kohtaamisessa, jossa jokaisen menneisyys voi niveltyä yhteiseen nykyhetkeen yhteistä tulevaisuutta silmällä pitäen.

1.

Siirtolaiset ja valtio

> Laivatoverit, tässä maailmassa synnintekijä saa matkustaa vapaasti ja ilman passia kunhan maksaa matkansa, kun taas hyveellinen pysäytetään joka rajalla jos vain on köyhä.
>
> H. Melville, *Moby Dick*[1]

1. Ellis Island

He matkustivat viikkokausia valtameren aalloilla, ruuman pohjalla, melkein vesirajan alapuolella, kasoina pimeissä nukkumatiloissa, joissa oli koko ajan huonompi ilma, he makasivat vieri vieressä vanhoilla oljilla, miehet, naiset, lapset, jopa kaksi tuhatta matkustajaa. Vain kolmannen luokan matkustajat laskeutuivat maihin Ellis Islandille. Niille, joilla oli tarpeeksi rahaa ensimmäiseen tai toiseen luokkaan, lääkäri ja siviilivirkamies tekivät laivassa pinnallisen ja nopean tarkistuksen.

Ylpeät ja voimakkaat höyrylaivat lähtivät ylittämään Atlanttia Hampurista ja Liverpoolista, Napolista ja Marseillesta, Riiasta ja Antwerpenistä, Salonikista ja Kööpenhaminasta, ja niillä oli yksi ainoa päämäärä: *Golden Door*, sadunomaisen Amerikan kultainen portti. Kun alus lopulta uuvuttavan matkan jälkeen saapui Hudsonjoen suulle ja kaukana siinsi New Jerseyn rannikko, matkustajat nousivat kannelle katsomaan vapaudenpatsasta. Juuri sellaisesta tervetulotoivotuksesta he olivat uneksineet. Tunnekuohu voitti väsymyksen, levottomuuden ja ahdistuksen.

Kafka kuvasi romaaninsa *Amerikka* päähenkilön Karl Rossmannin saapumista lähes eeppiseen sävyyn:

> Kun kuusitoistavuotias Karl Rossmann, jonka hänen poloiset vanhempansa olivat lähettäneet Amerikkaan, koska palvelustyttö oli vietellyt hänet ja saanut lapsen hänen kanssaan, lähestyi New Yorkin satamaa höyrylaivassa, hänestä tuntui kuin auringonpaiste jo kaukaa tähyillen vapauden jumalattaren ympärillä olisi äkkiä ikään kuin kirkastunut. Miekkaa pitelevä käsi oli koholla kuten äskenkin, ja jumalattaren hahmon ympärillä puhalsivat vapaat tuulet.[2]

Vapaudenpatsaan historia on ainutkertainen. Uudelle mantereelle tuodusta Ranskan antamasta lahjasta, eurooppalaisten arvojen merkistä, tuli ajan oloon symboli sille, että vanhan mantereen kirotut, hyväksikäytetyt ja orjuutetut, nälänhätien, sodan ja kurjuuden heikentämät, vihan uhrit, otettiin vastaan. ”Maanpakolaisten äiti”; niin sitä kutsui juutalainen runoilija Emma Lazarus vuonna 1883 kirjoitetussa sonetissa, joka on kaiverrettu patsaan jalustaan.

> ”Pitäkää, vanhat maat, komeutennekin historioineen!” huutaa hän hiljaisin huulin. ”Antakaa minulle väsyneenne, köyhänne, uupuneet massanne, jotka isoavat hengittää vapaasti, antakaa minulle kuhisevan rantanne kurja hylkytavara. Lähettäkää nuo kodittomat, myrskyn viskelemät, minulle, kohotan lamppuni kultaisen portin viereen!”

Pääsy Yhdysvaltojen kamaralle, jossa nämä hylkiöt olisivat saattaneet tulla armahdetuiksi neitseellisen maan pioneereina, oikeudenmukaisen yhteiskunnan pystyttäjinä ja Uuden maailman asukkaina, oli avointa melkein vuoden 1875 loppuun saakka. Näinä ensimmäisinä aikoina erottelukeskuksena oli käytetty Castle Gardenia, Battery Parkin vanhaa linnaketta Manhattanin eteläisimmässä osassa. Seuraavaksi maahanmuuttoa alettiin rajoittaa, kunnes otettiin käyttöön Ellis Islandin keskus 1. tammi-

kuuta 1892. Maahanmuutto, joka aluksi oli tapahtunut vailla rajoituksia, institutionalisoitiin. Suuri virta ei kuitenkaan pysähtynyt, ja vuosien 1892 ja 1924 välillä Ellis Islandin kautta kulki yli 16 miljoonaa ihmistä. Viidestätuhannesta kahteenkymmeneentuhanteen päivässä. Harva hylättiin, noin kaksi sadasta – ei juuri mitään nykypäivän lukuihin verrattuna. Silti hylättyjä oli kaksisataaviisikymmentätuhatta ihmistä. Itsemurhia tehtiin yli kolme tuhatta.

Ellis Island nousi esiin sumun seasta vapaudenpatsaan takana. New York, luvattu maa, oli juuri tuossa, kapean salmen toisella puolella. Mutta kolmannen luokan matkustajat tiesivät, ettei heidän matkansa ollut ohi. Uudesta maailmasta heidät erotti vielä tämä pieni saari, melkein Vanhan maailman hylky, siirtymäpaikka, missä kaikki oli yhä pelissä; missä ne, jotka olivat lähteneet, eivät olleet vielä saapuneet; missä ne, jotka olivat jättäneet kaiken, eivät vielä olleet saaneet mitään.

Mohikaanit olivat kutsuneet sitä Lokkisaareksi ja hollantilaiset olivat antaneet sille uuden nimen Simpukkasaari, mutta sitten kauppias Samuel Ellis osti sen ja antoi sille oman nimensä merkiksi siitä, että hän omisti tämän kapean hiekkarannan Hudsonjoen varrella. Nimi jäi, kun alue siirtyi New Yorkin kaupungille, joka toistuvasti suurensi saarta kaatopaikalla, joka luotiin laivojen painolastista ja metrotunnelia varten kaivetusta maasta[3].

Siirtolaisille se oli yksinkertaisesti Kyynelten saari – kaikkien sinne saapuneiden kansojen kielillä: *island of tears, île des larmes, isla de la lágrimas, ostrov slez* ja niin edelleen. Ne, joilla oli onnea, saivat viettää vain muutaman tunnin Federal Bureau of Immigrationissa. Sen aikaa, että heille tehtiin lääkärintarkastus. Tarkistettavien ruumiinosien mahdollisten sairauksien oireet oli merkitty aakkosilla: C ja tuberkuloosi, E ja silmät, F ja näkö, H ja sydän, K ja tyrä, L ja katkokävely, SC ja päänahka, TC ja trakooma, X ja ”vajaamielisyys”. Nopeasti, hiilellä, terveysviranomaiset piirsivät kirjaimen niiden matkustajien harteisiin, jotka määrättiin tarkempiin lääkärintutkimuksiin. Heitä pidettiin saarella päiviä, viikkoja, kuukausia. Jos matkalaisella sen sijaan

todettiin tarttuva sairaus, tuberkuloosi, trakooma, silsa tai ”vajaamielisyys”, häntä ryhdyttiin palauttamaan heti.

Säilyneissä todistajanlausunnoissa matkustajat kertovat pitkästä ahdistavasta odotuksesta, Baabelilaisesta mekastuksesta, kiihkeästä epävarmuudesta, häpeästä, josta merkki harteilla kertoi. Ne, jotka olivat päässeet lääkärintarkastuksesta, menivät jonoon *legal desk*ille, jonka edessä heidän piti tulkin avulla vastata kahteenkymmeneenyhdeksään kysymykseen, joita päivystävä virkailija esitti kuin pyssyn suusta. ”Mikä on nimenne? Mistä tulette? Miksi olette tullut Yhdysvaltoihin? Onko teillä rahaa mukananne? Ja missä? Näyttäkää. Kuka maksoi matkanne? Onko teillä sukulaisia täällä? Perhettä? Ystäviä? Kuka voi taata teidät? Onko teillä työsopimus? Mikä on ammattinne? Satutteko olemaan anarkisti?” Jos virkailija oli tyytyväinen, hän leimasi viisumin ja tervehti uutta maahanmuuttajaa: *Welcome to America!* Jos sitä vastoin hänen epäilyksensä heräsivät, hän kirjoitti paperille kaksi kirjainta, SI. Ne tarkoittivat *Special Inquiry*, erikoistutkimus. Matkalainen lähetettiin lautakuntaan, joka muodostui kolmesta tarkastajasta, konekirjoittajasta ja tulkista. Kuulustelu alkoi uudelleen, tiukempana ja yksityiskohtaisempana.

Ne, jotka olivat läpäisseet kaikki tarkastukset ja täyttäneet kaikki vaatimukset, juoksivat kohti bussia, joka veisi heidät New Yorkiin. Näin, muutamassa tunnissa, parilla tarkastuksella ja muutamalla rokotuksella, liettuanjuutalaisesta, sisilialaisesta ja irlantilaisesta tuli amerikkalaisia. Heille avautui Kultainen portti, moderni Eldorado. Jokainen saattoi aloittaa alusta, jättää taakseen menneisyyden, oman tarinansa ja esivanhempiensa tarinan, maan, jolle oli velkaa syntymän mutta joka oli kieltänyt elämän. Monet joutuivat kuitenkin tarkistamaan näkemystään. Amerikka ei ollut se vapaa maa, josta he olivat uneksineet, eikä katuja ollut silattu kullalla. Ne, jotka olivat saapuneet ensimmäisinä, olivat jo ottaneet haltuunsa kaiken, ja jäljellä oli enää vähän jaettavaa, ellei sitten työpaikkoja Brooklynin ja Lower East Siden tehtaissa, joissa paiskittiin töitä viisitoista tuntia päivässä. Katuja oli sitä vastoin rakennettavina paljon, samoin rautateitä ja pilvenpiirtäjiäkin.

Ne, jotka olivat tulleet Yhdysvaltoihin 1900-luvun alussa, saivat kuitenkin pitää itseään etuoikeutettuina. Niinä vuosina saavutettiin määrällinen huippu. Pelkästään vuonna 1907 Ellis Islandin kautta kulki 1 004 756 siirtolaista. Jo ensimmäinen maailmansota vähensi suurta virtaa osaltaan. Mutta maahanmuuttoa suitsivat ennen kaikkea liittovaltion hallituksen rajoitustoimet. Kiinalaisten ja aasialaisten pääsy maahan kiellettiin jo 1870. Kielto kuitenkin virallistettiin vasta vuoden 1917 *Immigration Act*illa – toiselta nimeltään *Asiatic Barred Zone Act* – joka laajensi ”ei-toivottujen” nimikkeen myös anarkisteihin, homoseksuaaleihin, hulluihin, mielenvikaisiin ja niin edelleen. Sitä sanottiin myös *Literacy Act*iksi, koska se vaati, että sen lisäksi, että maahanmuuttajat todistavat osaavansa lukea ja kirjoittaa omalla kielellään, heidät pannaan myös älykkyystestiin. Muutama vuosi myöhemmin maahan saapujien määrää vähennettiin, ensin vuoden 1921 *Emergency Quota Act*illa ja sitten vuoden 1924 *National Origin Act*illa, joka asetti vuotuisen 150 000 hengen kiintiön. Erityisesti jälkimmäinen oli avoimen rasistinen, sillä se pyrki estämään muuttoliikettä Etelä- ja Itä-Euroopan maista. Italian osuus, joka ensin oli ollut neljännes kaikista, rajattiin neljäänsataan. Ei ole yllättävää, että kolmekymmenluvulla tämä laki innoitti natsipolitiikkaa[4].

Ellis Island, jonne oli rakennettu psykiatrinen sairaala ja vankila, muuttui lopulta paperittomien maahanmuuttajien pidätyskeskukseksi, ja sotien välisenä aikana se muuttui antiamerikkalaisesta toiminnasta epäiltyjen vankilaksi. Hallitus sulki erottelukeskuksen vuonna 1954[5]. Saari ja sen nimi ovat kuitenkin piirtyneet monien tämän suuren muuttoliikkeen lasten ja sisaren- ja veljenpoikien omaelämäkertaan. Ainakin neljäkymmenellä prosentilla Amerikan nykyisistä asukkaista on Ellis Islandille saapunut esivanhempi.

Amerikka, joka vähän yli vuosisadassa oli moninkertaistanut väestömääränsä, siirtynyt 188 miljoonasta 458 miljoonaan suurelta osin eurooppalaistaustaiseen asukkaaseen, päätti seuraavaksi sen kummemmin kursailematta vähentää maahantulijoiden määrää dramaattisesti ja sulkea rajansa.

Miten maahanmuuttolait sitten sopivat yhteen Yhdysvaltain perustuslain universaaleiksi tarkoitettujen ihanteiden kanssa? Miksi jotkut voitiin leimata ”ei-toivotuiksi”, kun itsenäisyysjulistuksen mukaan kaikkien piti olla tasa-arvoisia?

Tämä konflikti on Ellis Islandin ytimessä. Siellä avautuu toivo, mutta se on myös sorron keskus. Valon ja varjon välissä sijaitseva saari, tuo maanpaon ainutkertainen ei-paikka, heijastelee koko amerikkalaisen politiikan ristiriitaa. Aluksi rajojen avaaminen perustui laajaan konsensukseen, mutta sitä seurasi rajoittamiskriteerien käyttöönotto, kun ensimmäiset *native Americans*, uuden mantereen maaperällä syntyneet, kuvittelivat saaneensa syntyperän nojalla oikeuden päättää, kenelle suodaan Amerikan kansalaisen arvonimi. Kaiken maailman ihmiset eivät tuntuneet sopivilta – vaikka vapaudenpatsaan jalustaan oli kirjoitettu vastaanottavaiset sanat, jotka Emma Lazarus oli osoittanut hylätyille ja viimeisille. Juuri silloin kansakunta, joka oli tullut Ellis Islandilta, unohti maanpaon ja käytti mieluummin omaa suvereenisuuttaan. Rajojen valvomisesta tuli kansallisvaltion homogeenisen ykseyden vahvistamisen avain. Siksi Ellis Island on nykyaikainen muuttoliikkeen ristiriitainen symboli.

2. Riisuuko siirtolainen valtiolta naamion?

Kun siirtolainen saapuu, hänen edessään kohoaa valtio koko ylemmyydessään. Nämä kaksi ovat pääesiintyjät, kaksi päähenkilöä. Siirtolaisen oikeudet hänen liikkumisoikeudestaan lähtien törmäävät valtion suvereenisuuteen, jota harjoitetaan kansakunnan ja sen maa-alueen sisällä. Yleiset ihmisoikeudet ja maailman jakaminen kansallisvaltioihin ovat ristiriidassa keskenään.

Valtion silmissä siirtolainen on sietämätön anomalia, sisäisen ja kansainvälisen tilan anomia, valtion suvereenisuuteen kohdistuva haaste. Hän ei ole pelkästään tunkeilija, ei pelkkä lainsuojaton vaan laiton. Jo pelkällä olemassaolollaan hän rikkoo pääperiaatetta, jonka ympärille valtio on pystytetty, vie perustan

niin & näin -kirjoissa ilmestynyt

1. Mikko Lahtinen (toim.), *Henkinen itsenäisyys*
2. Martin Heidegger, *Silleen jättäminen*
3. Ralph Waldo Emerson, *Luonto*
4. Pekka Passinmäki, *Kaupunki ja ihmisen kodittomuus – Filosofinen analyysi rakentamisesta ja arkkitehtuurista*
5. Quentin Skinner, *Kolmas vapauden käsite*
6. Pertti Ahonen, *Vireällä mielellä – Ymmärtämisen ja eettisyyden mielialat*
7. Julien Offray de La Mettrie, *Ihmiskone*
8. T. P. Uschanov, *Wittgenstein in Finland – A Bibliography 1928–2002*
9. Mika Hannula, Juha Suoranta & Tere Vadén, *Otsikko uusiksi – Taiteellisen tutkimuksen suuntaviivat*
10. Tommi Wallenius, *Filosofian toinen – Levinas ja juutalaisuus*
11. Daniel Juslenius, *Suomen onnettomuus – De Miseriis Fennorum*
12. Michel Onfray, *Kapinallisen politiikka – Tutkielma vastarinnasta ja taipumattomuudesta*
13. J. J. F. Perander, *Yhteiskunta uutena aikana & muita kirjoituksia*
14. Jussi Backman, *Omaisuus ja elämä – Heidegger ja Aristoteles kreikkalaisen ontologian rajalla*
15. Niccolò Machiavelli, *Castruccio Castracanin elämä*
16. Jukka Paastela (toim.), *Terrorismi – Ilmiön tausta ja aikalaisanalyysejä*
17. Lauri Mehtonen, *Moderniteetin jäljillä – Tekstejä aistisuudesta, tiedosta ja sivistyksestä*
18. Arthur Schopenhauer, *Taito olla ja pysyä oikeassa – Eristinen dialektiikka*
19. Juha Drufva, *Unohdettuja ajatuksia etsimässä*
20. Juha Varto & Hakim Attar, *Syvä laulu*

21. Jussi Backman & Miika Luoto (toim.), *Heidegger – Ajattelun aiheita*
22. Kari Väyrynen, *Ympäristöfilosofian historia – Maaäitimyytistä Marxiin*
23. Tere Vadén, *Karhun nimi – Kuusi luentoa luonnosta*
24. Guy Haarscher, *Tunnustuksettomuus*
25. José Ortega y Gasset, *Ajatuksia tekniikasta*
26. Tapani Kilpeläinen (toim.), *Kääntökirja – Kirjoituksia kääntämisen filosofiasta*
27. Martin Heidegger, *Tekniikka ja käänne*
28. Simone Weil, *Juurtuminen – Alkusoitto ihmisvelvollisuuksien julistukselle*
29. Mika Hannula, *Suomalaisuudesta – Erään sukupolven tarina*
30. Friedrich Nietzsche, *Tragedian synty*
31. Edmund Husserl, *Geometrian alkuperä – Johdanto Jacques Derrida*
32. William James, *Pragmatismi – Uusi nimi eräille vanhoille ajattelutavoille*
33. Tuukka Tomperi & Hannu Juuso (toim.), *Sokrates koulussa – Itsenäisen ja yhteisöllisen ajattelun edistäminen opetuksessa*
34. Juha Varto, *Tanssi maailman kanssa – Yksittäisen ontologiaa*
35. Giorgio Colli, *Nietzschen jälkeen – Miten tullaan filosofiksi*
36. Fjodor Dostojevski, *Talvisia merkintöjä kesän vaikutelmista*
37. Miguel de Unamuno, *Traaginen elämäntunto*
38. Joyce Carol Oates, *Nyrkkeilystä*
39. Martin Heidegger, *Esitelmiä ja kirjoituksia osa II*
40. E. M. Cioran, *Hajoamisen käsikirja*
41. Marie-France Daniel, Louise Lafortune, Richard Pallascio & Pierre Sykes, *Matildan ja Taavetin matemaattiset seikkailut*
42. Marie-France Daniel, Louise Lafortune, Richard Pallascio & Pierre Sykes, *Matildan ja Taavetin seikkailut tieteen maailmassa*
43. Oscar Brenifier, *Keskusteleva opetus*
44. Maughn Gregory, *Filosofiaa lapsille ja nuorille*
45. Marie-France Daniel, Louise Lafortune, Richard Pallascio & Pierre Sykes, *Filosofoidaan matematiikasta ja luonnontieteistä*
46. John Dewey, *Taide kokemuksena*
47. Pierre Hadot, *Mitä on antiikin filosofia?*

48. Martin Heidegger, *Mitä on metafysiikka?*
49. Ann Margaret Sharp, *Nukkesairaala*
50. Ann Margaret Sharp & Laurance Joseph Splitter, *Kuka minä olen? – Nukkesairaalan opettajanopas*
51. Sami Pihlström, *Elämän ongelma – Filosofian eettinen ydin*
52. Normand Baillargeon, *Älyllisen itsepuolustuksen pikakurssi*
53. Beate Børresen, Bo Malmhester & Tuukka Tomperi, *Ajatellaan yhdessä – Taitavan ajattelun työkirja*
54. Roger-Pol Droit, *Filosofoidaan lasten kanssa*
55. Leena Kurki & Tuukka Tomperi, *Väittely opetusmenetelmänä – Kriittisen ajattelun, argumentaation ja retoriikan taidot käytännössä*
56. Ludwig Wittgenstein, *Ajatusliikkeitä – Päiväkirjat 1930–1932 & 1936–1937*
57. Simo Kyllönen, Juhana Lemetti, Niko Noponen & Markku Oksanen (toim.), *Kiista yhteismaista – Garrett Hardin ja selviytymisen politiikka*
58. Herbert Marcuse, *Taiteen ikuisuus*
59. Heinrich Heine, *Romantiikan koulu*
60. Matthew B. Crawford, *Elämän korjaajat – Kädentaitojen ja käytännöllisen ammattityön ylistys*
61. Tapani Kilpeläinen, *Itsemurhan filosofia*
62. Julian Baggini & Peter S. Fosl, *Etiikan pikkujättiläinen*
63. Friedrich Hölderlin, *Teokset*
64. Michel de Certeau, *Arkipäivän kekseliäisyys 1 – Tekemisen tavat*
65. Antti Salminen & Tere Vadén, *Energia ja kokemus – Naftologinen essee*
66. Michel Foucault, *Klinikan synty*
67. Julian Baggini & Peter S. Fosl, *Ajattelun pikkujättiläinen*
68. Ermanno Bencivenga, *Olipa toisen kerran – 52 ajattelemisen arvoista satua*
69. Ville Lähde, *Niukkuuden maailmassa*
70. Michel de Certeau, Luce Giard & Pierre Mayol, *Arkipäivän kekseliäisyys 2 – Asuminen, ruuanlaitto*
71. Michel Foucault, *Parhaat*
72. Pia Houni & Perttu Salovaara (toim.), *Filosofi tavattavissa – Ajatuksia filosofisesta elämästä*
73. Vera Tripodi, *Sukupuolen filosofia*
74. Roberto Casati & Achille C. Varzi, *Ylittämättömiä yksinkertaisuuksia – 39 filosofista kompakertomusta*

75. Eduard Hanslick, *Musiikille ominaisesta kauneudesta – Yritys säveltaiteen estetiikan uudistamiseksi*
76. Mestari Eckhart, *Jumalallisen lohdutuksen kirja*
77. Tapani Kilpeläinen, *Silmät ilman kasvoja – Kauhu filosofiana*
78. David Hume, *Keskusteluja luonnollisesta uskonnosta*
79. Fjodor Dostojevski, *Kulta-aika taskussa – Kirjoituksia Venäjän maasta ja hengestä*
80. Stephen Toulmin, *Argumentit – Luonne ja käyttö*
81. bell hooks, *Rakkaus muuttaa kaiken*
82. Georges Bataille, *Uskontoteoria*
83. Kenan Malik, *Monikulttuurisuus*
84. Dani Rodrik, *Globalisaation paradoksi – Miksi globaalit markkinat, valtiot ja demokratia eivät sovi yhteen?*
85. Hannele Huhtala, Sami Syrjämäki & Jarkko S. Tuusvuori, *Ajatuspajoista innovaatiokumppanuuksiin. Tapaus Filosofian Akatemia – Raportti uusimmasta valmennuskonsultoinnista ja julkisen järjenkäytön ohentuvasta kriittisyydestä*
86. Kenan Malik, *Moraalin suuntaa etsimässä – Etiikan maailmanhistoria*
87. J. L. Austin, *Näin tehdään sanoilla*
88. Edmund Husserl, *Filosofia ankarana tieteenä*
89. Peter Marshall, *Reformaatio*
90. Tuukka Tomperi, *Filosofianopetus ja pedagoginen filosofia – Filosofia oppiaineena ja kasvatuksena*
91. Jukka Mikkonen, *Metsäpolun filosofiaa*
92. Fredrik Lång, *Kuva ja ajatus*
93. Jan-Werner Müller, *Mitä on populismi?*
94. Graham Priest, *Logiikka*
95. Aldo Leopold, *Sand Countyn almanakka ja luonnoksia sieltä täältä*
96. Elio Lugaresi, *Uni – Sikeydet ja vaikeudet*
97. Sami Syrjämäki (toim.), *Vapaus*
98. Antti Salminen & Tere Vadén, *Elo ja anergia*
99. Sara Ahmed, *Tunteiden kulttuuripolitiikka*
100. André Spicer, *Paskanjauhantabisnes*
101. Michael Pollan, *Toinen luonto – Puutarhurin oppivuodet*
102. Guillaume le Blanc, *Juoksu – Fyysisiä mietiskelyjä*
103. Vesa Oittinen, *Marx ja moderni – Jatkuvuuksia ja katkoksia Marx-kuvassa*
104. Alva Noë, *Omituisia työkaluja – Taide ja ihmisluonto*

105. Lev Šestov, *Tolstoin ja Nietzchen käsitys hyvästä – Filosofiaa ja saarnaa*
106. Richard Osborne & Ralph Edney, *Filosofia aloittelijoille*
107. Michael Freeden, *Mitä on ideologia?*
108. Silvia Bovenschen, *Vanheneminen – Muistiinpanoja*
109. Donatella Di Cesare, *Pysyvästi vieraana – Muuttoliikkeen filosofiaa*

Tilaukset
www.netn.fi/kirjat
niin & näin
PL 730
33101 Tampere